

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/46/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122201361
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122201361.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., právne zastúpenej: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, právne zastúpenému: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, IČO: 36 863 017, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29Csp/19/2022-140 zo dňa 30.06.2022, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania nárok.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

„I. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. 0505397592 zo dňa 17.06.2010 v časti I., článok I. Základné podmienky v znení: „Poplatok za upomienku: 23,24 EUR“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere, č. 0505397592, zo dňa 17.06.2010, v časti I., článok II. Záverečné ustanovenia, bod 5., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

IV. Vo vzťahu k výroku I. a II. p r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

V. Vo vzťahu k výroku III. p r i z n á v a žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že úver zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0505397592 zo dňa 17.06.2010 je bezúročný a bez poplatkov a zároveň sa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v časti I. článku I. Základných podmienok v znení spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru; ďalej poplatku za upomienku vo výške 23,24 eura uvedeného v časti I. článku I. Základných podmienok, ako aj neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v časti I. článku II. Záverečné ustanovenia pod bodom 2 a 5.

Poukázal na to, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným dňa 17.06.2010 zmluvu o splátkovom úvere č. 0505397592 v predmete poskytnutia spotrebného úveru vo výške 4.742 eur, s uvedením výšky úrokovej

sadzby 17,90 %, úroku z omeškania 8 %, výšky spracovateľského poplatku 122,78 eur, poplatku za správu úveru 1,99 eur, poplatku za upomienku 23,24 eur, výšky splátky a ich splatnosti, a to od prvého čerpania úveru do 30.06.2010 vo výške 35 eur a od 05.07.2010 vo výške 87,08 eur vždy k 5.-tému dňu kalendárneho mesiaca, s uvedením počtu splátok 119 od 05.07.2010 a konečnej splatnosti úveru dňa 05.05.2020. Zároveň uvedená zmluva obsahovala údaj o RPMN 21,44 %, priemernej hodnoty RPMN 18,59 %, celkovej čiastky 10.517,45 eura, vrátane predpokladov použitých pre výpočet RPMN s uvedením, že úver bol poskytnutý okamžite a v plnej výške, dlžník bude plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách uvedených v úverovej zmluve, výška úrokovej sadzby a poplatky za správu úveru platia až do splatenia úveru.

Nestotožnil sa s tvrdením žalobkyne o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru pre absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. z dôvodu absencie údajov o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Taktiež za nedôvodnú argumentáciu žalobkyne o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti zmluvy, a to predpokladov použitých na výpočet RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z., s poukazom na rozhodnutie NS SR pod sp. zn. 7Cdo/183/2020, keďže z ust. § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z. nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet RPMN alebo predpoklady pre jej výpočet.

Preto žalobu žalobkyne v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru ako nedôvodnú zamietol.

Pokiaľ ide o poplatok za upomienku vo výške 23,24 eura, prvoinštančný súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka, o ktorú sa opiera uvedený poplatok je neprijateľná, keďže nezodpovedá nákladom vynaloženým na tento druh úkonu a stáva sa tak v podstate sankciou za porušenie dohodnutej povinnosti spočívajúcej v riadnom splácaní splátok úveru.

Konštatoval, že vo vzťahu k žalovanému už bola obdobná podmienka vyhlásená za neprijateľnú právoplatnými rozhodnutiami Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 5CoCsp/23/2020, 18CoCsp/36/2020 a 22CoCsp/18/2021.

Dospel k záveru, že zmluvné dojednanie ohľadom poplatku za upomienku spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, ako ich predpokladá ust. § 53 zákona č.40/1964 Zb. Občiansky zákonník (Ďalej len „OZ“), a preto považoval uvedené zmluvné dojednanie za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Taktiež vyhodnotil dohodu o voľbe práva, ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa zakotvenú v bode 5 Záverečných ustanovení zmluvy, podľa ktorého sa zmluvné strany dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“) spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, keďže rovnaká zmluvná podmienka vo vzťahu k žalovanému už bola vyhlásená za neprijateľnú právoplatným rozhodnutím Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 5CoCsp/14/2020, 15CoCsp/23/2020, 7CoCsp/5/2021 a 18CoCsp/36/2020.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok a priznal vo vzťahu k výroku I. a výroku II. úspešnej žalobkyni voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a vo vzťahu k výroku III. priznal úspešnému žalovanému voči neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa, a to v časti III. výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a proti V. závislému výroku o náhrade trov konania.

Pokiaľ sa týka zamietnutia žaloby vo veci o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti považovala závery súdu prvej inštancie, že predmetná zmluva obsahuje aj dobu trvania zmluvy, aj predpoklady použité na výpočet RPMN za mylné. Podľa jej názoru zmluva neobsahuje tieto obligatórne náležitosti v zákonom predpísanej forme, ako to vyžaduje Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES (ďalej len Smernica) a ZoSÚ.

Poukázala na to, že zmluva bola uzatvorená 17.6.2010, prvá splátka bola splatná podľa súdu prvej inštancie 30.6.2010. Počet splátok od 5.7.2010 do poslednej splátky 5.5.2020 nie je 119, ale 118. Zdôraznila, že zmluva vôbec neobsahuje slovné spojenie „Doba trvania zmluvy“. Mala za to, že zmluva musí obsahovať predpísané náležitosti, ku ktorým patria aj doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, a to tak podľa Smernice, ako aj podľa ZoSÚ.

Poukázala na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení bodu 43. napadnutého rozsudku poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/183/2020, v zmysle ktorého z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z. z. nesporné vyplýva, že z ust. § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z. z. nevyplýva,

že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet RPMN alebo predpoklady pre jej výpočet.

K predpokladom použitých na výpočet RPMN poukázal, na bod 3. výroku rozsudku Súdneho dvora EÚ, vo veci C-448/17, z ktorého vyplýva, že ak zmluva obsahujúca len matematický vzorec výpočtu RPMN, musí byť tento vzorec doplnený predpokladmi nevyhnutnými na uskutočnenie tohto výpočtu, čo neznamena nič iné, ako doplnenie o jednotlivé premenné, konkrétnymi údajmi aj s ich pomenovaním, teda uvedením Všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN, platných pre konkrétnu Zmluvu, s explicitným vyjadrením, že ide o Predpoklady použité na výpočet RPMN.

Pokiaľ sa týka zamietnutia žaloby o určenie neprijateľnosti poplatkov za spracovanie a správu úveru, považovala za mylné skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, ktorý neaplikoval právo, ktoré aplikovať mal, a to § 53 ods. 4 písm. t/ Občianskeho zákonníka.

Bola toho názoru, že zamietnutie žaloby s poukazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/17 prichádza do úvahy len v tých členských štátoch EÚ, ktoré nemajú právnu úpravu obdobnú slovenskej právnej úprave, obsiahnutej v § 53 ods. 4 písm. t/ Občianskeho zákonníka. Poukázala na právoplatné určenie neprijateľnosti predmetných poplatkov rozhodnutiami Okresného súdu Prešov v spojení s rozhodnutiami Krajského súdu v Prešove, a zároveň na bod 3. a 4. rozsudku Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-84/19, C-222/19 a C-252/19.

Navrhla preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie aj žalovaný, a to v časti výrokov I., II. (určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok) a IV. (nárok na náhradu trov konania v časti týkajúcej sa určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok), a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP. Namietal, že napriek všetkým jasne formulovaným námietkam sa súd prvej inštancie otázkou užitočnosti a praktickej potrebnosti žalobného návrhu na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vôbec nezaoberal. Žalobkyňa neprodukovala žiadne tvrdenie, ako sa napadnuté zmluvné podmienky negatívne prejavujú do jej právneho postavenia, resp. ako by sa prípadný kladný určovací výrok pozitívne premietol do jej právnej sféry. Žiadne zisťovanie v danom ohľade nevykonal ani súd prvej inštancie. Poukázal na svoje vyjadrenie zo dňa 24.02.2022, v ktorom argumentoval, že základné znaky hypotézy relevantnej právnej normy (pre posúdenie prijateľnosti zmluvných podmienok) - najmä značná nerovnováha a požiadavka dôvery - boli veľmi podrobne „vysvetlené“ viacerými všeobecne uznávanými rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie.

Bol toho názoru, že relevantné právne normy - najmä v ustanoveniach § 53 ods. 1 a 10 Občianskeho zákonníka a čl. 4 ods. 1 Smernice 93/13 - v skutočnosti vôbec neboli aplikované (resp. neboli aplikované ústavne konformným spôsobom, t. j. nie svojvoľne a arbitrárne). Týka sa to najmä požiadavky kvalifikovanej („značnej“) nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Ďalej namietal, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa nemožno dozvedieť, prečo by na dojednanie o sankcii za omeškanie nemohli pomýšľať pri individuálnej negociácii so spotrebiteľom, keďže ide o zabezpečenie nie akejsi vedľajšej, nepodstatnej povinnosti z úverového vzťahu, ale povinnosti azda najhlavnejšej - riadne a včas platiť dohodnuté splátky úveru. V prípade poplatku za upomienku išlo o dojednanie slúžiace na zabezpečenie plnenia tej najhlavnejšej povinnosti zo zmluvy o úvere, ktorou bol zriadený nezabezpečený úverový záväzok vo výške 4.742, eura a bola dohodnutá mesačná splátka vo výške 87,08 eura. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však už nemožno zistiť, v čom má spočívať neprímeranosť dojednania o poplatku v relácii k týmto ukazovateľom.

Zároveň vzniesol námietku aj voči odôvodneniu napadnutého rozsudku v časti, ktorá sa týka určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky o aplikácii Obchodného zákonníka.

Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok, a to tak, že žalobu v napadnutom rozsahu zamietne a zaviazá žalobkyňu na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok o poplatku za upomienku a o voľbe Obchodného zákonníka, v oboch prípadoch v rozsahu 100 %.

5. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že práve rozhodovanie súdov o neprijateľnosti zmluvných podmienok v individuálnych sporoch, popri posudzovaní nekalých obchodných praktík je nosným pilierom spotrebiteľského práva, tak ako to vyplýva z úniového práva a vnútroštátnych právnych noriem. Podaná žaloba má nepochybne nielen svoj individuálny význam, ale vzhľadom na charakter neprijateľnosti zmluvných podmienok aj generálny význam. Z tohto dôvodu argumentácia žalovanej ohľadom neopodstatnenosti žaloby je alibistická a bez relevancie. Vo vzťahu

k procesnej prípustnosti žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a bezpredmetnosti preukazovať naliehavý právny záujem opätovne poukázala na jednotlivé rozhodnutia, keďže žalovaný napriek ich vedomosti, naďalej účelovo podsúva nenáležitú právnu argumentáciu. Vo vzťahu k poplatku za upomienky uviedla, že ťažisková argumentácia o neprijateľnosti zmluvnej podmienky vyplývala z generálneho ustanovenia § 53 ods. 1 OZ. Poukázala na to, že dôkazné bremeno znáša žalovaný, a preto ako dodávateľ je povinný preukázať, že zmluvné podmienky boli dojednané individuálne. Žalovaný však zatiaľ nijakým spôsobom nepreukázal, že s ňou viedol kontrakčný proces vo vzťahu k poplatku za upomienku. Pokiaľ sa týka aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka na spotrebiteľský právny vzťah, tak predmetné zmluvné ustanovenie bolo určené ako neprijateľné nielen rozhodnutím Slovenskej obchodnej inšpekcie, ale aj všeobecnými súdmi SR a Ústavným súdom SR. Žalovaný však tieto, preňho negatívne, rozhodnutia nerešpektuje. Poznamenala, že postoj žalovaného k judikovaným neprijateľným zmluvným podmienkam nerešpektuje § 53a OZ, a o to viac je žaloba na určenie neprijateľnosti predmetných zmluvných podmienok dôvodnejšia. Navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch I, II. (o určení NZP) a IV (o priznaní náhrady trov konania žalobkyňi) ako vecne správne potvrdiť. Vo zvyšku rozsudku (výroky III. a V.) navrhla rozhodnúť v zmysle jej odvolania. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne. Prvoinštančný súd vydal rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje, na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia poukazuje a len pre zdôraznenie správnosti tohto rozhodnutia, vzhľadom na odvolacie námietky žalobkyne a žalovaného, navyše k veci udáva:

7. Predmetom konania bolo určenie neprijateľnosti troch zmluvných podmienok uvedených v Zmluve o splátkovom úvere č. 0505397592 zo dňa 17.06.2010 a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Tieto zmluvné podmienky boli výslovne uvedené v zmluve o splátkovom úvere a medzi stranami sporu nebolo sporné ich znenie, teda obsah týchto zmluvných podmienok. Sporným bolo len to, či tieto zmluvné podmienky mali charakter neprijateľných zmluvných podmienok alebo nie.

8. V spotrebiteľských sporoch Civilný sporový poriadok v ustanovení § 298 umožňuje súdu v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak Civilný sporový poriadok v ust. § 298 umožňuje súdu v rozsudku aj bez návrhu vysloviť neprijateľnosť určitej zmluvnej podmienky a dokonca v prípade uloženia povinnosti vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, priamo ukladá povinnosť uviesť vo výroku rozsudku znenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Je nepochybné, že žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky je prípustným prostriedkom ochrany práv spotrebiteľa.

9. Z obsahu spisu je nepochybné, že medzi stranami sporu bola dňa 17.06.2010 uzatvorená štandardná formulárová zmluva o spotrebiteľskom splátkovom úvere v súlade s ustanoveniami v tom čase účinného zákona č. 129/2010 Z.z. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

10. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

11. Rovnako Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 1 priamo uvádza, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). S akoukoľvek neprijateľnou podmienkou upravenou v spotrebiteľskej zmluve sa spája sankcia neplatnosti, čo priamo vyplýva z ust. § 53 ods. 5 OZ.

12. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa je zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z.z. o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejme z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka. Jedným z prostriedkov súdnej ochrany je i žaloba na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Ust. § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov priamo umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva proti porušiteľovi na súde.

13. Možnosť určenia niektorej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľnú, a teda neplatnú, priamo vyplýva aj z ust. § 53a OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Zo znenia tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že predmetom konania môže byť i žaloba, ktorou sa spotrebiteľ domáha len určenia neprijateľnosti konkrétnej zmluvnej podmienky.

14. S určením určitej zmluvnej podmienky za neprijateľnú je spojený významný právny následok spočívajúci v tom, že dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, čo vyplýva z ust. § 53a OZ. Okrem uvedeného takéto určenie má význam aj pre spotrebiteľa, ktorý mal v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky úspech, a to v tom, že mu vzniká možnosť uplatniť si ďalšie právo, a to právo na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. K uplatneniu tohto práva totiž nemôže dôjsť kedykoľvek, nakoľko vzniká po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde.

15. Civilný sporový poriadok v ust. § 137 formou demonštratívneho výpočtu uvádza druhy žalôb. Oproti doterajšej právnej úprave sú v tomto ustanovení zakotvené viaceré zmeny. Ako konštatuje predkladateľ novej právnej úpravy, žaloby na plnenie upravené v písm. a) sú najčastejším druhom civilných žalôb. Splnenie povinnosti môže vyplývať zo zákona, z právnych vzťahov, vrátane vzťahov deliktých, z medzinárodného európskeho práva, atď. Podľa predkladateľa nemalo zmysel špecifikovať v hypotéze právnej normy, z čoho povinnosť vyplýva tak, ako tomu bolo v predchádzajúcej právnej úprave. Novým spočívajúce v zavedení právnej normy obsiahnutej v písm. b) spočíva v rozlišovaní žalôb na splnenie povinnosti a žalôb na vyporiadanie práv typu bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, podielové spoluvlastníctvo, neoprávnená stavba atď. Úplne nová koncepcia je zakotvená v písm. c) a v písm. d), kde sa rozlišuje klasická určovací žaloba a žaloba o určenie inej právnej skutočnosti podľa písm. d). Záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory

a miera sa účelu žaloby určovacej. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem aj tu platilo, že tento nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

16. Zákon č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov, ako aj Občiansky zákonník umožňovali spotrebiteľovi aj formou žaloby na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky domáhať sa ochrany svojich práv v súdnom konaní bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko tento vyplýval z uvedených právnych predpisov.

17. Vo vzťahu k poplatku za upomienky vo výške 23,24 eura je potrebné poukázať na ust. § 53 ods. 4 písm. t) OZ, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. t) OZ bolo prijaté zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 13.06.2014 s prechodným ustanovením § 879p OZ, podľa ktorého ustanovením § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13.06.2014.

18. V danom prípade ustanovenie zmluvy o splátkovom úvere upravujúce poplatok za upomienky i po 13.06.2014 zostalo nezmenené, a teda bol daný zákonný predpoklad pre určenie neprijateľnosti takéhoto zmluvného dojednania.

19. Z ust. § 53 ods. 1 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy možno vyvodit' povinnosť dodávateľa, podľa ktorej nesmie v spotrebiteľských zmluvách používať neprijateľné podmienky, čomu korešponduje právo spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Ako procesný prostriedok ochrany tu slúži práve žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. V takomto spore je potom nositeľom hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, ten subjekt, ktorý vystupuje v zmluve ako spotrebiteľ a nositeľom povinnosti subjekt vystupujúci v zmluve ako dodávateľ. Žalobkyňa je tak nositeľom hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide a teda má v tomto konaní vecnú aktívnu legitimáciu. V prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitimácie nemá právny význam ani zánik záväzku splnením dlhu. Podaná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. V tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda nárok vyplývajúci o zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. V konaní o neprijateľnosť zmluvnej podmienky zánik záväzku splnením nemôže mať žiadny vplyv na žalobcom uplatnený nárok a teda ani na jeho vecnú legitimáciu. Opačný názor by v podstate znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj Smernici Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

20. Za nedôvodné považoval odvolací súd aj námietky týkajúce sa posúdenia neprimeranosti dojednaného poplatku za upomienku vo výške 23,24 eura. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že sa jedná o poplatok, ktorý nie je primeraný, predstavuje skrytú sankciu vo vzťahu k žalobkyňi ako spotrebiteľovi a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Kým úrok vyjadruje cenu za úver, poplatky sú cenou za tzv. vedľajšie plnenie. Ak však má poplatok obstať z hľadiska súdnej kontroly podľa § 53 ods.1 OZ, musí ísť o plnenie, ktoré je pre spotrebiteľa skutočné, ktoré má svoj význam, alebo inými slovami povedané, má pre spotrebiteľa pridanú hodnotu. A contrario plnenie, ktoré prevažne nie je v záujme spotrebiteľa, je plnením, za ktoré môže ísť o poplatok neprijateľný. Upomienka nemôže mať sankčný charakter. V opačnom prípade by mala skutočne povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné a netransparentné. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si dodatočne splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní. Účelom zaslania upomienky nemôže byť získanie majetkového prospechu vo forme finančnej sankcie voči spotrebiteľovi ako dlžníkovi, ktorá by prinášala majetkový prospech dodávateľovi. Možné náklady spojené s vyhotovením upomienky a jej zasláním sú nepochybne nižšie ako poplatok vo výške 23,24 eura. Tento poplatok nemožno chápať ani ako poplatok za službu, teda za plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi.

21. Poplatok za upomienku vo výške 23,24 eura nie je v záujme spotrebiteľa. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako

poškodzujuce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spolplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.

22. Rovnako sa stotožnil odvolací súd aj so záverom súdu prvej inštancie o neprijateľnosti zmluvnej úpravy o voľbe Obchodného zákonníka. Podľa dojednania obsiahnutého v zmluve v časti I., článok II Záverečné ustanovenia, bod 5., vzájomné právne vzťahy sa mali v súlade s ust. § 262 OZ spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Je teda nepochybné, že ustanoveniami Obchodného zákonníka sa mali riadiť všetky vzťahy medzi žalobkyňou a žalovaným bez akýchkoľvek výnimiek. Obchodný zákonník pritom úpravu neprijateľných zmluvných podmienok neobsahoval. Cieľom dojednania o výlučnej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka zo strany žalovaného bolo znemožnenie aplikácie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa na vzniknutý právny vzťah.

23. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 01.04.2015 doplnila ustanovenie § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva nielen z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.04.2015 vydaného vo veci 3MCdo 14/2014, ale aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2015 vydaného vo veci 8MCdo 13/2014.

24. Podľa ust. § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V ust. § 54 ods. 1 OZ je obsiahnuté všeobecné pravidlo, podľa ktorého v prípade uzatvárania spotrebiteľských zmlúv treba dodržiavať právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Toto pravidlo má pôsobiť aj preventívne, teda slúži na vyjadrenie toho, v akom zmysle má dodávateľ pripravovať podmienky spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú v zákone zakotvené pre uzatváranie konkrétnych spotrebiteľských zmlúv. Týchto zákonom ustanovených podmienok sa spotrebiteľ nemôže vopred vzdať. Preto by bolo neplatné aj také dojednanie v spotrebiteľskej zmluve, v ktorej by spotrebiteľ dal súhlas na neakceptovanie zákonom ustanovenej podmienky, či obchádzanie niektorej neprijateľnej podmienky. To by v konečnom dôsledku zhoršilo jeho zmluvné postavenie. Podmienky spotrebiteľských zmlúv upravené v zákone sú vo vzťahu k spotrebiteľovi kogentné, keďže nepripúšťajú odchýlnu úpravu, ktorou by sa zhoršilo postavenie spotrebiteľa. Dojednanie použitia ustanovení Obchodného zákonníka na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, za situácie, ak v súlade s ust. § 52 ods. 2 OZ, na tieto právne vzťahy sa vždy musia prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd prvej inštancie preto správne postupoval, ak takúto zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú.

25. Vo vzťahu k žalobkyňou namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci súdom prvej inštancie spočívajúcemu v nesprávnom posúdení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v znení „Poplatok za správu úveru 1,99 eur mesačne“, odvolací súd uvádza, že právna úprava účinná v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere nezakazovala veriteľovi požadovať od spotrebiteľa poplatok za správu úveru. Ustanovenie § 9 ods. 10 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého veriteľovi sa zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený spotrebiteľský úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo poskytnutia spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až § 715 OZ, osobitného zákona alebo o službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa, nadobudlo účinnosť až 10. júna 2013. Preto súd prvej inštancie postupoval správne, keď zamietol žalobu žalobkyne v časti o určenie neprijateľnosti tejto podmienky.

26. Rovnako nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v zmluve o splátkovom úvere v znení „Spracovateľský poplatok 122,78 eura jednorazovo“, a to aj napriek tomu, že nebola

individuálne dojednaná. Odvolací súd má za to, že predmetná zmluvná podmienka je vyjadrená určito a zrozumiteľne a do zmluvy o splátkovom úvere je zakomponovaná transparentným spôsobom, v dôsledku čoho nemožno dospieť ani k záveru, že by spôsobovala hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

27. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že z pracovného dokumentu útvarov komisie - Usmernenie na uplatňovanie smernice 2008/48/ES vo vzťahu k nákladom a ročnej percentuálnej miere nákladov z 8. mája 2012 SWD (2012) 128 vyplýva, že celkové náklady spojené s úverom zahrňujú celé spektrum nákladov, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť za prístup k úveru alebo jeho využívanie a okrem iného administratívne poplatky (napr. za prípravu pôžičky alebo preskúmanie a schválenie úveru). Keďže spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom poskytujúcim spotrebiteľské úvery z dôvodu, že chce získať úver, podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné dospieť k záveru, že poplatok za poskytnutie úveru slúži len záujmom dodávateľa.

28. Odvolací súd zároveň uvádza, že žalobkyňa namietala aj to, že v zmluve nie sú správne uvedené predpoklady pre výpočet RPMN, keď v skutočnosti základom pre výpočet RPMN malo byť 118 splátok a nie 119. Otázkou absencie podstatných náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere nevyhnutných pre rozhodovanie spotrebiteľa sa zaoberal Súdny dvor EÚ v rozhodnutí z 9.11.2016 vo veci C- 42/15. Z tohto rozhodnutia vyplýva, že sankcionovať veriteľa zánikom nároku na úroky a poplatky je možné len vtedy, ak došlo k takému porušeniu jeho povinností, ktoré môžu spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Nakoľko bolo v zmluve uvedené, aká je celková čiastka úveru a v akej čiastke sú splátky, pričom vyplýva z nej aj počet dohodnutých splátok, uvedená nezrovnalosť pri vynásobení počtu splátok a výšky splátky od celkovej čiastky úveru uvedenej v predmetnej zmluve o úvere, nemohla byť bez ďalšieho dôvodom pre záver o absencii náležitosti uvedenia celkovej čiastky úveru, ako k tomu dospela žalobkyňa.

29. Odvolací súd je toho názoru, že v predmetnej úverovej zmluve sú uvedené všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, ktorými sú uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úroku a poplatkov, ktoré údaje zo zmluvy jednoznačne vyplývajú. Zároveň odvolací súd poznamenáva, že rozdiel v konečnej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, v rozsahu cca 3,- eur, nie je takou nesprávnosťou, ktorá svojou povahou môže mať vplyv na schopnosť žalobkyne ako spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, t.j. či ide o okolnosť takej intenzity, ktorej nesprávne uvedenie môže spochybniť schopnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah záväzku.

30. Odvolací súd v súvislosti s námietkou žalobkyne o chýbajúcom matematickom výpočte RPMN poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/183/2020 z 24.2.2020, v zmysle záverov ktorého zo znenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Postačuje, ak predpoklady vyplývajú z obsahu zmluvy.

31. Pokiaľ sa týka odvolacej námietky žalobkyne ohľadom doby trvania zmluvy, odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 69/2020 z 30. novembra 2021, v zmysle ktorého eurokonformný výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení v dobe uzavretia zmluvy umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné uvedenie požadovaných informácií vo vzťahu ku každej náležitosti (t. j. k dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru) osobitne, ale len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c/ Smernice (viď vyššie body 15. až 27. aj 29. tohto rozhodnutia). Z predmetnej zmluvy nepochybne vyplýva, že je v nej uvedená konečná splatnosť úveru, a to 05.05.2020, ako aj počet splátok 119 od 05.07.2010, čo v zhode s názorom súdu prvej inštancie aj odvolací súd považoval za dostačujúce na určenie doby trvania zmluvy.

32. Prvoinštančný súd okolnosti prípadu riadnym spôsobom vyhodnotil a správne vec aj právne posúdil, a preto odvolací súd považuje odvolacie námietky strán sporu za nedôvodné. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny a správny aj čo do dôvodov potvrdil.

33. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 255 ods. 2 CSP. V odvolacom konaní nebola úspešná žalobkyňa a ani žalovaný, preto odvolací súd rozhodol tak, že im nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.